

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล วิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
7. ข้อเสนอแนะ **Mahasarakham University**

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู - อาจารย์ ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู - อาจารย์ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู - อาจารย์ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิด

เห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยรวม และรายด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 3 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการจัดหา
- 1.2 ด้านการควบคุม
- 1.3 ด้านการจำหน่าย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 3,827 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้ที่โรงเรียนจันทบุรุษเกษมอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 60 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ ($0.2 < r < 0.8$) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ 0.95 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Rating Scale)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และนำแบบสอบถามส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งนัดหมายเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 566 ชุด ได้รับคืน จำนวน 524 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.58

การวิเคราะห์ข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows version 10 ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุและครู-อาจารย์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ทำการทดสอบรายคู่โดยวิธี Scheffe

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 พบว่า

1. ระดับการปฏิบัติงานพัสดุของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหา ($\bar{X} = 3.38$) ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.38$) และด้านการจำหน่าย ($\bar{X} = 3.18$)

1.1 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 3.63$) และด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.61$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{X} = 3.36$)

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการควบคุมพัสดุ ($\bar{X} = 3.67$) ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 3.60$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{X} = 3.35$)

ครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 3.23$) ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.22$) และด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{X} = 3.06$)

1.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหา ($\bar{X} = 3.38$) ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.38$) และด้านการจำหน่าย ($\bar{X} = 3.18$)

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหา ($\bar{X} = 3.30$) ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.30$) และด้านการจำหน่าย ($\bar{X} = 3.10$)

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ ของโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.41$) ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 3.36$) และด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{X} = 3.14$)

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู - อาจารย์ของโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาพัสดุ ($\bar{X} = 3.48$) ด้านการควบคุม ($\bar{X} = 3.43$) และด้านการจำหน่ายพัสดุ ($\bar{X} = 3.28$)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535

2.1 ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน

2.2 ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการจัดหา และด้านการจำหน่าย ส่วนด้านการควบคุม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าการปฏิบัติงานพัสดุ จะเป็นกระบวนการบริหารที่จะต้องดำเนินการให้อยู่ใน กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดกฎหมายของทางราชการ และมีข้อปฏิบัติที่

ซับซ้อน ยุ่งยากและหลายขั้นตอน ซึ่งอาจจะทำให้การปฏิบัติงานพัสดุล่าช้า มีข้อขัดข้อง และเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความผิดต่อกฎหมายและมีโทษต่อผู้ปฏิบัติได้ ดังนั้นผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานพัสดุ และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานพัสดุ ตลอดจนศึกษาระเบียบใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา จึงจะสามารถกำกับควบคุม ติดตาม ดูแลให้การปฏิบัติงานพัสดุ ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ สามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้งานฝ่ายอื่น ๆ ดำเนินไปให้บรรลุเป้าหมายอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ผาณิต มีนาสิทธิโชค (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิรัตน์ เกษุระ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การศึกษาระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานพัสดุ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุง กระบวนการบริหารงานพัสดุ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

Rajabhat Mahasarakham University

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการจัดหา

จากผลการวิจัย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานพัสดุ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และครู-อาจารย์ จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดที่ทางราชการได้กำหนดไว้ ทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานพัสดุ จะมีการกำหนดวิธีการดำเนินการไว้ชัดเจน ผู้ปฏิบัติจะหลีกเลี่ยงหรือละเลย ไม่ปฏิบัติตาม หรือมีเจตนาทำเกินขั้นตอนหรือข้อกำหนดไว้ อาจเกิดความบกพร่อง เสียหาย หรือผิดกฎหมายได้ แม้ว่าในระเบียบพัสดุ ได้กำหนดแนวปฏิบัติ ข้อกำหนดและวิธีการต่าง ๆ ไว้มากมาย ซับซ้อน ซึ่งอาจจะมี ความยุ่งยากในการปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดความล่าช้า ปฏิบัติได้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบทุกขั้นตอน แต่ผู้ปฏิบัติงานพัสดุจะต้องยึดกฎ ระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกชัย บุตรแสนคม (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุของผู้ปฏิบัติงานพัสดุ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่าผู้ปฏิบัติงานพัสดุในโรงเรียน มีปัญหาด้านการจัดหาพัสดุ เนื่องมาจาก การจัดหาพัสดุมิชอบกำหนด ขั้นตอน และรายละเอียดในการปฏิบัติที่มากมาย ยุ่งยากและซับซ้อน ทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เกิดความล่าช้า ผลงานขาดประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับมากที่สุด คือ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา อาจเป็นเพราะว่า เป็นขั้นตอนการจัดหาพัสดุ ที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน และทำให้ได้มาซึ่งพัสดุ รวดเร็วทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ทั้งนี้ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่อง การวางแผนการใช้งบประมาณและการสำรวจความต้องการพัสดุ

ซึ่งจะทำให้การจัดหามีความสะดวก คล่องตัว รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิริรัชช ราโคโซติ (2543 : 129-130) ที่ได้ศึกษา แนวปฏิบัติและระดับปัญหาจากแนวปฏิบัติการจัดหาพัสดุใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้บริหาร หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุ มีแนวปฏิบัติการจัดหาพัสดุ ด้านการจัดซื้อ จัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา อยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ในระดับปานกลาง มีบางข้อที่น่าสนใจ จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น มีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการพัสดุให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในขั้นตอนการจัดหาพัสดุ มีข้อกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ซับซ้อนมากมาย การจัดการฝึกอบรม ต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญเพื่อถ่ายทอดความรู้ และต้องใช้งบประมาณ และหัวข้อในการอบรมอาจจะไม่เป็นที่น่าสนใจของบุคลากรมากนัก ผู้บริหารควรตระหนัก เอาใจใส่ และหาวิธีเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่องานพัสดุ ให้แก่บุคลากรเพื่อยกระดับคุณภาพของการปฏิบัติงานพัสดุให้ดียิ่งขึ้น ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุด้านการจัดหา ในระดับน้อย คือ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีพิเศษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดหาพัสดุโดยวิธีนี้ ต้องเป็นกรณีเร่งด่วน มีข้อกำหนดในแนวปฏิบัติที่ยุ่งยากซับซ้อน โดยสภาพการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษานั้น หากมีการวางแผนการบริหารงานไว้ล่วงหน้า ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นเข้าข่ายกรณีเร่งด่วน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในกรณีนี้จึงอยู่ในระดับน้อย

1.1.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหาพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับมอบอำนาจเกี่ยวกับการพัสดุให้ มีอำนาจพิจารณา อนุมัติ สั่งการ ให้ดำเนินการพัสดุในสถานศึกษาทำให้มีความสะดวก คล่องตัว รวดเร็วในการจัดหาพัสดุ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับมากที่สุด คือ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา และมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทุกครั้งที่มีการดำเนินการพัสดุอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารงานพัสดุ เป็นการดำเนินการให้ได้มาซึ่งวัสดุ ครุภัณฑ์ที่รวดเร็ว ทันต่อความต้องการของผู้ใช้พัสดุ และสอดคล้องกับเงินงบประมาณที่มีอยู่ และผู้บริหารจะต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล เพื่อให้การปฏิบัติงาน บรรลุวัตถุประสงค์และ มีความถูกต้องตามระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรจง ลาสุนนท์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานพัสดุของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุด้านการจัดหา อยู่ในระดับมาก เพราะ ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย และวางแผนการปฏิบัติงานพัสดุของโรงเรียนไว้ชัดเจน เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม การสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพให้เพียงพอในการรับผิดชอบงานพัสดุ เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุที่อยู่ในระดับปานกลาง มีบางประเด็นที่น่าสนใจ แสดงให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพที่ดีขึ้น เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีการจัดทำเอง อาจเป็นเพราะว่า การจัดหาพัสดุโดยวิธีนี้ มีความยุ่งยาก ซับซ้อน เพราะต้องใช้งบประมาณมาก ใช้แรงงานของบุคลากรที่มีความชำนาญเกี่ยวกับพัสดุนั้น และใช้เวลานานในการจัดทำและการประกอบ บุคลากรไม่มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของวัสดุที่ต้องการใช้ และแหล่งหรือร้านค้าในการจัดซื้อวัสดุ ทำให้เสียเวลามากในการสืบราคาและหาร้านค้า ผู้บริหารควรมีการจัดการวางแผนที่ดีในการจัดหาพัสดุ และวางแผนการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เหมาะสมและการจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถเหมาะสมกับการทำงานจะทำให้มีพัสดุที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เช่น การทำงานในช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งบุคลากรจะว่างจากงานสอนทำให้มีเวลาเอาใจใส่งานพัสดุได้ดีมากยิ่งขึ้น และมีการตรวจสอบ ติดตามและแก้ไขข้อขัดข้องระหว่างการดำเนินการจัดหาพัสดุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีหน้าที่ดำเนินนโยบาย อนุมัติ สั่งการให้ดำเนินการพัสดุดำเนินการที่หมวด ฝ่ายต่าง ๆ เสนอขออนุมัติ แต่เนื่องจากสภาพการบริหารงานในสถานศึกษาที่ต้องมีงานต้องรับผิดชอบมากมาย การแก้ไขข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ หรือความล่าช้าได้ไม่ทันเวลาหรือทันต่อความต้องการของบุคลากร การมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติงานพัสดุดำเนินการนั้น อำนาจในการตัดสินใจและประสบการณ์ในการทำงานอาจทำให้เกิดความล่าช้าและไม่เป็นที่น่าพอใจสำหรับบุคลากร ทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับน้อย มีบางข้อที่น่าสนใจ เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีสอบราคา วิธีประกวดราคา วิธีพิเศษ และวิธีกรณีพิเศษ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การจัดหาพัสดุโดยวิธีเหล่านี้ ต้องดำเนินการภายใต้ข้อกำหนดและหนังสือสั่งการของ

ทางราชการ มีข้อกำหนดเรื่องวงเงินงบประมาณ และการกำหนดแนวปฏิบัติตามหนังสือแจ้งจากทางราชการ ซึ่งมีระเบียบ แนวปฏิบัติที่ย่างยากซับซ้อนมากมาย จึงอาจเป็นสาเหตุให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหาพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ เป็นผู้ปฏิบัติพัสดุโดยตรงและเป็นผู้รับนโยบายด้านการพัสดุจากผู้บริหาร ในการดำเนินการจัดหาพัสดุ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วจึงมีการดำเนินการต่อไปได้ การดำเนินการทุกขั้นตอน ผู้บริหารต้องคอยนิเทศ กำกับ ดูแลเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบ ป้องกันมิให้เกิดข้อบกพร่อง หรือมีความเสียหายต่อทางราชการ จากผลการวิจัย พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคามีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทุกครั้งที่มีการดำเนินการพัสดุ และมีการตรวจสอบวงเงินงบประมาณก่อนการจัดหาพัสดุ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่พัสดุได้ปฏิบัติงานตามระเบียบพัสดุ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและมีการวางแผนที่ดีร่วมกับผู้บริหาร เมื่อมีการวางแผนการทำงานที่ดี มีความเข้าใจในแนวปฏิบัติแบบเดียวกัน จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดี ถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศักดิ์ พลเดช (2544 : 72) ที่ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับงานพัสดุ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตอุดมคงคาคีรี สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัสดุในโรงเรียนในด้านการจัดซื้อ จัดจ้างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลมาจาก มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายข้อ มีประเด็นความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีคุณภาพการทำงานที่ดีขึ้น เช่น มีการตรวจสอบราคาพัสดุ โดยการเปรียบเทียบราคาล้างสุดท้ายก่อนการจัดหา ทั้งนี้ในระดับผู้ปฏิบัติงานพัสดุ เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการจัดหาพัสดุมีความสะดวก รวดเร็ว และทันต่อความต้องการของผู้ใช้พัสดุ เมื่อได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ เจ้าหน้าที่จะรีบดำเนินการ การตรวจสอบราคาพัสดุอาจจะทำให้เกิดความล่าช้าเพราะต้องสืบราคาตามร้านค้า และเปรียบเทียบ ต้องใช้ระยะเวลาซึ่งในบางครั้งอาจจะไม่มีความจำเป็น และจะยึดราคาซื้อครั้งสุดท้ายทุกครั้งไม่ได้ เพราะราคาพัสดุจะเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจ การขนส่งและแหล่งที่ซื้อพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องมีความรอบคอบ และเป็นคนช่างสังเกต และจะต้องตรวจสอบกับราคากลางเมื่อมีการเสนอขออนุมัติซื้อพัสดุในราคาที่สูงเกินปกติและจะต้องมีการสืบราคาตามท้องตลาดเพื่อให้ได้พัสดุในราคาที่เหมาะสม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับน้อย เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีพิเศษและวิธี

กรณีพิเศษ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าจากสภาพการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา ในด้านการจัดหาพัสดุ ยังไม่มีกรณีเร่งด่วนที่เข้าข่ายการจัดหาพัสดุโดยวิธีนี้ การที่มีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ซับซ้อน จึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ครู – อาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ระเบียบ ขั้นตอน ข้อกำหนดและแนวปฏิบัติในการจัดหาพัสดุซึ่งมีข้อยุ่งยาก ซับซ้อน ครู – อาจารย์ส่วนมากจะเป็นผู้ที่ต้องการใช้พัสดุและเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัสดุ แต่การขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในกฎ ระเบียบ ข้อกำหนดของทางราชการและแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง อาจทำให้เกิดความล่าช้า มีข้อบกพร่อง และมีข้อขัดข้องหรือข้อขัดแย้งกันระหว่างการปฏิบัติ และการปฏิบัติงานพัสดุยังเกี่ยวข้องกับกฎหมายและข้อกำหนดของทางราชการ หากปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง หรือมีความผิดพลาดอาจส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมีโทษทางกฎหมายได้ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ ติดตามและเสริมสร้างสัมพันธภาพเพื่อให้เกิดความร่วมมือและการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศรี ฤกษ์ หิรัญญูโชติ (2542 : 85) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มีปัญหาในขั้นตอนการประสานงานระหว่างผู้ใช้พัสดุและบุคคลอื่นที่จะต้องติดต่อระหว่างการดำเนินการพัสดุ เช่น ความไม่เข้าใจในการกำหนดรายละเอียดและคุณสมบัติของพัสดุ ปัญหาเรื่องงบประมาณ ราคาวัสดุที่ต้องการซื้อ ระยะเวลาในการส่งของ ซึ่งเป็นปัญหาทำให้การจัดหาเกิดความล่าช้า พักตร์ไม่ทันกับความต้องการของบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ เมื่อพิจารณารายละเอียดในราชข้อ มีประเด็นความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุง เพื่อให้มีคุณภาพการทำงานที่ดีขึ้น เช่น ผู้ใช้พัสดุมีส่วนร่วมในการจัดหาพัสดุ ร่วมกับเจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียน มีการวางแผนเพื่อกำหนดความต้องการในการใช้พัสดุของฝ่ายต่าง ๆ การจัดหาพัสดุดตรงกับความต้องการของผู้ใช้ มีการประสานงานในการจัดหาพัสดุระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่ต้องการใช้พัสดุ มีการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัสดุให้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การขาดการประสานความร่วมมือที่ดีระหว่างบุคลากร ทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลง ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการประสานงานที่ดี สร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคลากร เพื่อให้มีความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานพัสดุ และควรมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้และการสัมมนาเพื่อส่งเสริม

ความเข้าใจที่ตีระหว่างบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับน้อย เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีพิเศษและวิธีกรณีพิเศษ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าจากสภาพการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา ในด้านการจัดหาพัสดุ ยังไม่มีกรณีเร่งด่วนที่เข้าข่ายการจัดหาพัสดุโดยวิธีนี้ การที่มีข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ซับซ้อน จึงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

1.1.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู- อาจารย์เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหา ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานพัสดุต้องยึดระเบียบ แนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแลการทำงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และคำสั่ง ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจในการนำเสนออภิปราย เช่น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า เป็นขั้นตอนการจัดหาพัสดุที่รวดเร็ว มีขั้นตอนการปฏิบัติไม่ยุ่งยากมากนัก ทำให้ได้พัสดุรวดเร็ว ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ความคิดเห็นในระดับปานกลาง มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีการจัดทำเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยากในการจัดหา ใช้เวลามาก และต้องใช้บุคลากรที่มีความชำนาญ แต่ทั้งนี้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุ ตลอดจนบุคลากร ควรมีการกำหนดการวางแผนการทำงาน การกำหนดงบประมาณ จัดหาบุคลากรในการทำงาน รวมทั้งกำหนดระยะเวลา จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีพัสดุตามความต้องการของผู้ใช้และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนความคิดเห็นในระดับน้อย เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคา วิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ มีการจ้างออกแบบและควบคุมงาน และมีการแจ้งปรับผู้รับจ้าง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การดำเนินการจัดหาพัสดุโดยวิธีเหล่านี้ มีข้อยุ่งยาก ซับซ้อนมากมายและจะต้องดำเนินการภายใต้หนังสือสั่งการของทางราชการและขึ้นอยู่กับวงเงินที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการจัดหาพัสดุโดยวิธีเหล่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนะ พรสวรรค์ (2544 : 107) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การจัดซื้อโดยวิธีประกวดราคา มีความยุ่งยาก เจ้าหน้าที่ปฏิบัติได้ไม่ครบทุกขั้นตอน พัสดุมักมีราคาสูงเกินจริง การส่งของล่าช้ากว่ากำหนด แนวทางการแก้ไขอาจทำได้โดยการ จัดการอบรมเจ้า

หน้าที่พัสดุในเรื่องแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง และควรมีการวางแผน ตำราจรรยาวัสดูเพื่อป้องกันการซื้อพัสดุที่มีราคาแพงเกินไป

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหาพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อย งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ การบริหารงานพัสดุต้องดำเนินไปตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขาดแคลนบุคลากรทำให้มีข้อจำกัดในเรื่องการมอบหมายงาน เช่น เจ้าหน้าที่พัสดุไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการพัสดุโดยตรง บุคลากรที่รับผิดชอบงานพัสดุเป็นครูสายผู้สอนซึ่งมีคาบสอนมาก บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น เช่น มีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัสดุให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดความรับผิดชอบในการจัดหาพัสดุนระหว่างผู้ใช้พัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบงานพัสดุโดยตรง เนื่องจากจำนวนบุคลากรในโรงเรียนมีน้อย เจ้าหน้าที่พัสดุ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีภาระงานสอนที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้มีความเอาใจใส่และปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ แต่อย่างไรก็ตาม การอบรมเพื่อให้ความรู้และการสร้างความเข้าใจ ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย ดำเนินไปด้วยดี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับน้อย เช่น มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีพิเศษ วิธีกรณีพิเศษ มีการจ้างออกแบบและควบคุมงาน ซึ่งการจัดหาพัสดุโดยวิธีเหล่านี้ ต้องขึ้นอยู่กับหนังสือสั่งการและวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากทางราชการ และโดยสภาพการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีจำนวนน้อย ทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินการพัสดุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีรพล เพชรศรี (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานพัสดุ มีปัญหา คือ การขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบงานพัสดุโดยตรง บุคลากรขาดความรู้ความรับผิดชอบในการช่วยเหลือรักษาพัสดุ

โรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้พื้นฐานด้านการพัสดุโดยตรง บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่งานพัสดุมิคาบสอนมาก

ทำให้รับผิดชอบงานพัสดุได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีภาระมาก ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ลดลง ซึ่งอาจทำให้การจัดหาพัสดุมีความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการของผู้ใช้พัสดุและมีข้อบกพร่อง อย่างไรก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานพัสดุยังคงต้องดำเนินการภายใต้ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการอย่างเคร่งครัด จากผลการวิจัย มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทุกครั้งที่มีการดำเนินการจัดหาพัสดุ แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าจะมีข้อจำกัดและอุปสรรคต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ผู้ปฏิบัติงานพัสดุต้องมีความเสียสละ เอาใจใส่ในขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการจัดหา มีความถูกต้องตามระเบียบ อยู่ในระดับน้อยเกี่ยวกับ การจัดหาพัสดุโดยวิธีประกวดราคา มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีพิเศษและ วิธีกรณีพิเศษ การจ้างออกแบบและควบคุมงาน ซึ่งวิธีการจัดหาพัสดุด้วยวิธีเหล่านี้ จะดำเนินการภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากทางราชการมี ขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยาก ซับซ้อน จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้การจัดหาพัสดุโดยวิธีนี้มีข้อจำกัด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์พิทักษ์ ศิลปษา (2542 : 120) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า ขั้นตอนการจัดหาพัสดุโดยวิธีสอบราคา วิธีประกวดราคา วิธีพิเศษและวิธีกรณีพิเศษ มีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติหลายขั้นตอนและยุ่งยาก ทำให้มีอุปสรรค เกิดปัญหาความล่าช้า มีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจัดหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีข้อได้เปรียบในเรื่องวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และจำนวนบุคลากรที่มีมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง แต่การบริหารงานพัสดุยังคงต้องมีการดำเนินการภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดของทางราชการในแนวเดียวกัน และมีจุดมุ่งหมายและแนวปฏิบัติในการบริหารงานพัสดุไปในทางเดียวกัน คือ การให้ได้มาซึ่งพัสดุ เพื่อสนับสนุนงานของหมวด ฝ่ายต่าง ๆ ให้ ดำเนินไปได้ด้วยดีและถูกต้องตามระเบียบพัสดุด้านการจัดด้วยเช่นเดียวกัน จากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้การบริหารงบประมาณในโรงเรียนขนาดใหญ่ประสบปัญหา คือ การได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณน้อยลง การอนุมัติเงินประจำงวดล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ ชีระพล เพชรศรี (2542 : 104) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ

การอนุมัติเงินประจำงวดค่าเช่า และการจัดหาพัสดุไม่ทันกำหนดเวลาตามความต้องการของผู้ใช้พัสดุ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับ มีการจัดหาพัสดุโดยวิธีตกลงราคา อาจเป็นเพราะว่า เป็นขั้นตอนการจัดหาพัสดุที่รวดเร็ว ไม่ยุ่งยากและพัสดุทันต่อความต้องการของผู้ใช้พัสดุ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้คุณภาพของงานดีขึ้น เช่น มีการกำหนดความรับผิดชอบในการจัดหาพัสดุระหว่างผู้ใช้พัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ มีการประสานงานให้ความร่วมมือที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ตรวจรับพัสดุ มีการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ใช้พัสดุ ผู้บริหารควรมีการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ความเข้าใจเป็นแนวเดียวกันและมีการประสานงานที่ดีขึ้นตลอดจนการปลูกจิตสำนึกในการเสียสละและการมีเจตคติที่ดีต่องานพัสดุเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

1.2 ด้านควบคุม

จากผลการวิจัย มีระดับความความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานพัสดุด้านการควบคุม มีขั้นตอนและข้อกำหนดมากมายเช่นเดียวกับการปฏิบัติด้านอื่น ๆ คือ เมื่อดำเนินการจัดหาพัสดุแล้ว ผู้ปฏิบัติงานพัสดุจะต้องดำเนินการประสานงานกับฝ่ายตรวจรับพัสดุ และผู้ที่ต้องการใช้พัสดุ ดำเนินการเบิก - จ่ายให้ถูกต้องและชัดเจน จัดทำทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ดำเนินการตรวจสอบ การซ่อม บำรุงรักษา ซึ่งเป็นงานที่ต้องจัดทำตลอดปีการศึกษา และเนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการพัสดุในโรงเรียน ส่วนมากเป็นครูสายผู้สอนที่จะต้องรับผิดชอบงานการจัดการเรียนการสอนพร้อม ๆ กับที่ต้องรับผิดชอบงานด้านพัสดุ ทำให้มีข้อขัดข้องในเรื่องของการแบ่งเวลาในการทำงาน ทำให้ทำงานได้ไม่เต็มที่ การขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรงทำให้ประสิทธิภาพของงานลดลง และนอกจากนี้ปัญหาเรื่องงบประมาณ ยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้การดูแล ซ่อมบำรุงรักษาครุภัณฑ์เพื่อให้มีสภาพที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะใช้งานได้และการจัดสร้างที่เก็บที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับวัสดุ ครุภัณฑ์ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีรพล เพชรศรี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานพัสดุ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าการควบคุมพัสดุ ไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เนื่องจาก งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากร และ บุคลากรขาดความเอาใจใส่ในด้านการจัดทำเอกสารการควบคุมพัสดุให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีค่า

เฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบพัสดุประจำปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุมีการปฏิบัติงานพัสดุด้านการควบคุม โดยยึดกฎ ระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด เมื่อมีการดำเนินการจัดหาพัสดุแล้ว ขั้นตอนการควบคุม เป็นกระบวนการที่จะทำให้การดำเนินการพัสดุมีความชัดเจนถูกต้องตามระเบียบ และเป็นการบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ได้มา ให้สามารถใช้งานได้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ระบบเอกสารจะทำให้สามารถตรวจสอบ ได้รวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น และจากผลการวิจัย มีประเด็นความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติที่ดีมากยิ่งขึ้น คือ ควรมีการจัดทำแผนการ เบิก - จ่าย ที่ชัดเจน มีที่เก็บรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสม และปลอดภัย ควรมีการจัดทำเอกสารด้านการควบคุมที่ถูกต้อง และเป็นระบบ การประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการควบคุมพัสดุ มีความคิดเห็นในระดับน้อยเกี่ยวกับ มีการยืมวัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ใน โรงเรียน เพราะเป็นขั้นตอนที่มีการปฏิบัติค่อนข้างยุ่งยาก และทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อม บำรุง รักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ยืมมาเพื่อให้มีสภาพที่ดีขึ้น พร้อมใช้งาน และสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ถูกใช้แล้ว มีอายุการใช้งานมานานแล้ว และชำรุดมากกว่าที่จะสามารถซ่อมเพื่อให้มีสภาพที่ดีขึ้นและสามารถใช้งานได้ดีปกติ และต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและมีระยะเวลาในการซ่อม บำรุง รักษา ซึ่งต้องเป็นภาระของหน่วยงานที่ต้องการใช้ เป็นการลงทุนที่อาจจะไม่คุ้มกับผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.2.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะ ผู้บริหารจะต้องมีการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานพัสดุให้ถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบที่ได้กำหนดไว้ยู่ตลอดเวลา เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและผิดต่อกฎหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรจง ลาสุนนท์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานพัสดุของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารควรเพิ่มมาตรการการควบคุม การจัดหาพัสดุ ให้กระชับ รัดกุม และปรับปรุงระบบการเบิก จ่าย การเก็บรักษา การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุให้มีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน จากผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบพัสดุประจำปี ซึ่งเป็น ไปตามที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบการปฏิบัติงานพัสดุและข้อกำหนดของทางราชการ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย มีความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีคุณภาพของการปฏิบัติงานด้านการควบคุมที่ดี

ขึ้น คือ ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติกรขอซ่อมแซมวัสดุอาคารและครุภัณฑ์ ผู้บริหารควรมีเทศ กำกับ ติดตามให้มีการรายงานการตรวจสอบสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์ของหมวด ฝ่ายต่าง ๆ เป็นระยะ การสร้างความเข้าใจและตระหนักในการแจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อมีวัสดุ ครุภัณฑ์ชำรุดเสียหาย ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเข้าใจที่ดี และสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการ เพื่อให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานและคุ้มค่า มีความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการยืมวัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ และค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงรักษา

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการควบคุมโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่พัสดุ เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรงและเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน จึงต้องมีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบ และเกิดผลดีต่อทางราชการมากที่สุด หากละเลยการปฏิบัติ หรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีข้อผิดพลาด ขัดต่อกฎหมายและอาจมีโทษต่อผู้ปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศักดิ์ พลเดช (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตอุคมคงคาศิริ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุด้านการควบคุมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานพัสดุ ด้านการควบคุม และเมื่อพิจารณารายละเอียดในรายข้อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มีคุณภาพของการทำงานที่ดีขึ้น ในเรื่องการจัดทำเอกสารด้านการควบคุม ให้มีความถูกต้อง มีที่จัดเก็บวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสม และมีแนวปฏิบัติในด้านนี้อย่างชัดเจน และเป็นแนวเดียวกัน ควรมีการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือ มีการยืมพัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน เป็นเพราะว่า การใช้งบประมาณในการซ่อม บำรุง รักษา ไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ครู - อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ครู - อาจารย์ อยู่ในระดับผู้เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบพัสดุ ข้อกำหนดของทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ ซึ่งมีข้อกำหนดที่มากมาย ยุ่งยากแก่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนะ พรสวรรค์ (2544 : 108) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุของวิทยาลัยการอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี ขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ และไม่สามารถตรวจสอบพัสดุอย่างต่อเนื่องภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ เพราะกรรมการที่ได้รับ

การแต่งตั้งเป็นครูสายผู้สอน และมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบการพัสดุไม่เพียงพอ เมื่อพิจารณา รายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีคุณภาพการทำงานที่ดีขึ้น คือ ควรมีการจัดการอบรม สัมมนาเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุที่ถูกต้องแก่บุคลากร ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจนและมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับน้อย คือ มีการยืมพัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน เพราะว่ามีข้อปฏิบัติที่ยุ่งยาก และสิ้นเปลืองงบประมาณมากในการดูแล รักษา

1.2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานพัสดุในด้านการควบคุมต้องยึดกฎ ระเบียบและข้อกำหนดแนวปฏิบัติแบบเดียวกัน แม้ว่าจะมีข้อปฏิบัติที่มากมายและยุ่งยาก ผู้ปฏิบัติงานพัสดุจะต้องศึกษารายละเอียดเหล่านี้เพื่อให้การทำงานมีความถูกต้องและเป็นผลดีแก่ตัวผู้ปฏิบัติเอง อย่างไรก็ตาม สภาพการบริหารงานพัสดุในแต่ละโรงเรียนมีข้อจำกัดที่แตกต่าง การปฏิบัติงานทำได้ไม่เต็มที่และไม่ครบทุกชั้นตอน มีอุปสรรคและข้อขัดข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกชัย บุตรแสนคม (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการพัสดุโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหารงานพัสดุ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในทางการปฏิบัติงานพัสดุ เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น คือ ควรมีแผนการเบิก-จ่าย ที่ชัดเจน ควรมีการปรับปรุงระบบการเบิก-จ่าย เพื่อให้มีความรวดเร็วและทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ควรมีการจัดสร้างที่เก็บพัสดุที่เหมาะสมและปลอดภัย ควรมีการตรวจสอบสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์เป็นระยะ เพื่อให้มีสภาพที่ดีพร้อมใช้งาน ควรมีการประสานงานที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ควรมีการจัดทำเอกสารด้านการควบคุมพัสดุที่ถูกต้องและชัดเจน และตรงกับความเป็นจริง ความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการยืมพัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน อาจเป็นเพราะเป็นขั้นตอนที่ยุ่งยากและอาจทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ มีปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ การขาดแคลน

บุคลากร และบุคลากรขาดความรู้พื้นฐานด้านการพัสดุและเป็นครูสายผู้สอนที่มีคาบสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการรับผิดชอบงานด้านการพัสดุที่ดีพอ จากผลการวิจัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น คือ ควรมีการจัดทำแผนการเบิก – จ่ายพัสดุที่ชัดเจน ควรมีการปรับปรุงระบบการเบิก – จ่ายให้รวดเร็ว ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ควรมีแนวปฏิบัติด้านการตรวจเช็ค สภาพวัสดุ ครุภัณฑ์ ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติในการขอซ่อม บำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ ควรมีการจัดทำเอกสารการพัสดุ ด้านการควบคุมให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีสถานที่จัดเก็บ รักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและปลอดภัย ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยคือ มีการยืมพัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน เพราะว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยากมากมายนอกจากนี้ยังทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการซ่อมแซม ดูแลรักษา และยังคงอาจใช้ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

โรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ แม้ว่าจะมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรที่มีความชำนาญ มีความรู้โดยตรงเกี่ยวกับการพัสดุและขาดแคลนงบประมาณ ซึ่งเป็นปัญหาแบบเดียวกันกับโรงเรียนขนาดเล็กก็ตาม บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุยังต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด ซึ่งในการทำงานต้องศึกษาจากเอกสาร กฎ ข้อกำหนด หนังสือสั่งการต่าง ๆ อาจทำให้การทำงานมีปัญหาอุปสรรค และข้อบกพร่องอันเกิดจากความไม่รู้ ความเข้าใจไม่ถูกต้องบ้าง จากผลการวิจัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานอยู่ในระดับที่ดีขึ้น คือ ควรมีการจัดการฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัสดุ และเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ เพื่อให้มีการประสานงานที่ดีอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารด้านการควบคุมให้เป็นระบบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน การบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อให้มีสภาพที่ดีขึ้น ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีการยืมพัสดุจากหน่วยงานอื่นมาใช้ในโรงเรียน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่ติดตามมาและมีข้อยุ่งยากในการปฏิบัติ และพัสดุนั้นมีอาจสภาพมีสภาพที่ไม่พร้อมที่จะใช้งานและไม่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัสดุ ด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แม้ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีข้อได้เปรียบในเรื่องของการได้รับจัดสรรงบ

ประมาณที่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง แต่ในแนวทางการปฏิบัติงาน การพัสดุ ยังคงต้องมีการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด เพื่อให้มีความถูกต้องเช่นเดียวกัน และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาเช่นเดียวกันกับในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้พื้นฐานด้านการพัสดุโดยตรง บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นครูสายผู้สอนซึ่งมีคาบสอนมาก การขาดความเสียสละและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและในการรักษาทรัพย์สินของทางราชการ ทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพัสดุ ลดลง จากผลการวิจัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้งานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ควรมีการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานพัสดุ กฎ ระเบียบ หนังสือสั่งการ ข้อกำหนดของทางราชการ เพื่อให้มีความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากร การสร้างความตระหนักและสร้างจิตสำนึกในการดูแล รักษา ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อให้สามารถใช้งานได้นานขึ้น มีการจัดทำเอกสารด้านการควบคุม ให้มีความถูกต้องและชัดเจน มีการเก็บรักษา และซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์เพื่อให้มีสภาพที่ดีขึ้น

1.3 ด้านการจำหน่าย

จากการวิจัย ความคิดเห็นของบุคลากรด้านการจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การจำหน่ายพัสดุ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการพัสดุ หลังจากขั้นตอนการจัดหาและการตรวจสอบ ผู้ปฏิบัติงานพัสดุจะต้องเสนอรายงานต่อผู้บริหารเพื่อดำเนินการจำหน่ายพัสดุ ทั้งนี้ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติ แม้ว่าจะมีข้อยุ่งยากในการปฏิบัติ การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวปฏิบัติ อาจทำให้การปฏิบัติมีความบกพร่อง ปฏิบัติได้ไม่ครบขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศรี ฤกษ์หิรัญโชติ (2542 : 89) ที่ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานพัสดุ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 ตามทัศนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่พัสดุ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุมีปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุอยู่ในระดับปานกลาง เพราะ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุ ยังคงต้องมีการอบรมเพื่อให้ทราบถึงวิธีการจำหน่ายพัสดุที่ถูกต้อง มีการจัดพิมพ์คู่มือและเอกสารในการปฏิบัติงาน มีมาตรการที่เข้มงวดเมื่อเกิดการสูญหาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ นุชา อินทรสูตร (2543 : 67) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด

หนองคาย พบว่า เพื่อให้การบริหารงานพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลการปฏิบัติงานพัสดุอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารพัสดุเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการทำงานที่มีคุณภาพมากขึ้น เช่น พักอยู่ที่ชั่วคราว เสื่อมสภาพหรือสูญหายไปก่อนการจำหน่ายออกจากทะเบียน ได้ดำเนินการหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่งตามระเบียบ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงก่อนการดำเนินการพัสดุ แม้ว่าจะกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้มากมาย และยุ่งยากในการปฏิบัติ แต่ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ยังคงต้องยึดกฎ ระเบียบเหล่านี้เป็นแนวปฏิบัติ แต่ในบางครั้ง การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การขาดประสบการณ์ในการทำงาน และข้อปฏิบัติที่มากมายซับซ้อน อาจทำให้การปฏิบัติมีความบกพร่อง และไม่ครบทุกขั้นตอน และมีปัจจัยอื่นอีกเช่น การไม่ได้รับแจ้งข้อมูลพัสดุที่ชำรุด สูญหาย หรือเสื่อมสภาพ เนื่องจากผู้แจ้งกลัวได้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย กลัวได้รับโทษจากเรื่องที่แจ้ง คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้สอบข้อเท็จจริง ไม่กล้าดำเนินการขึ้นเด็ขาด เนื่องจากไม่อยากจะเกิดความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมงาน หรืออาจจะละเว้นการปฏิบัติเพื่อเป็นการช่วยเหลือกัน ผู้บริหารควรมีการอบรมสัมมนา ให้แก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการให้ความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนเพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่องานพัสดุ การเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากร การสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพย์สินของทางราชการเพื่อให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนที่เป็นอนาคตของชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือล้าสมัยให้หน่วยงานอื่นที่ขึ้นความประสงค์ขอใช้ และมีแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น เพราะว่า มีข้อยุ่งยากในการปฏิบัติ และทำให้มีการค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา ซ่อมบำรุงมาก จากสภาพของพัสดุที่ถูกใช้งานมาเป็นเวลานานแล้ว อาจจะไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

1.3.1 เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในการปฏิบัติงานพัสดุ แม้ว่าผู้บริหาร ต้องมีหน้าที่นิเทศ กำกับติดตาม ดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการพัสดุให้ดำเนิน ไปอย่างถูกต้อง แต่ในระดับผู้ปฏิบัติงานตามสายงานการบังคับบัญชา การประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ อาจมีข้อจำกัด และมีปัจจัยอื่นที่ทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหา อุปสรรคและข้อบกพร่อง ทำให้งานล่าช้าหรือมี

ข้อขัดข้อง เช่น ประสบการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ ความรู้ความเข้าใจในกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง การมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การขาดการประสานงานให้ความร่วมมือที่ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการทำงานและจะทำการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนะ พรสวัสดิ์ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานการพัสดุของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่าวิทยาลัยการอาชีวศึกษามีระยะเวลาเปิดดำเนินการเรียนการสอนในระยะสั้น และวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ได้รับมามีสภาพที่ดีอยู่ ทำให้การดำเนินการจำหน่ายยังไม่มีปัญหามากนัก จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น คือ ควรมีการสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือสูญหาย ไปก่อนการจำหน่ายออกจากทะเบียน ให้ดำเนินการหาตัวผู้รับทางแพ่งตามระเบียบ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงก่อนการดำเนินการพัสดุ ซึ่งเป็นเช่นนี้เพราะว่า เมื่อมีวัสดุสูญหาย หรือชำรุด ต้องมีการดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงก่อน ทำให้ผู้รับผิดชอบต่อครุภัณฑ์นั้น ไม่แจ้งเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการเพราะกลัวความผิด กลัวที่จะต้องรับผิดชอบต่อ ความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือ สิ้นสมัยให้หน่วยงานอื่นที่ขึ้นความประสงค์ขอใช้ และมีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น เพราะว่า อาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการซ่อม บำรุงเพราะมีสภาพที่เก่าแล้ว

เจ้าหน้าที่พัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า การจำหน่ายพัสดุมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อนในการปฏิบัติ แต่ทั้งนี้ ต้องยึดกฎ ระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด เพื่อให้มีความถูกต้อง และเป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติงานเอง จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง ซึ่งให้เห็นว่าควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ พักที่ชำรุด เสื่อมสภาพ หรือสูญหายไปก่อนการจำหน่ายออกจากทะเบียน ได้ดำเนินการหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่งตามระเบียบ ทำให้ทราบว่า ในการปฏิบัติงานพัสดุ จำเป็นต้องมีการประสานงานให้ความร่วมมือที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ การปฏิบัติงานที่เคร่งครัดมากเกินไป อาจทำให้เกิดข้อขัดแย้งได้ และเป็นการทำงานบรรยากาศในการทำงาน เกิดความแตกแยก แต่ทั้งนี้จะละเลยการปฏิบัติตามระเบียบมิได้ ผู้บริหารต้องมีการนิเทศ ดูแลและให้ความยุติธรรมแก่บุคลากร สร้างความเข้าใจและสัม

พันธภาพที่ดีเพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องจนเกิดความเสียหายและผิดต่อกฎหมายได้ ความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือล้าสมัย ให้หน่วยงานอื่นที่ยื่นความประสงค์ขอใช้ มีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น เพราะในสภาพความเป็นจริงแล้ว วัสดุ ครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพ หรือล้าสมัย ทำให้ผู้ต้องการใช้ มีการค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงมากมาย ซึ่งอาจจะไม่คุ้มค่ากับการใช้งาน

ครู – อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะว่า ครู - อาจารย์อยู่ในระดับผู้เกี่ยวข้อง ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการพัสดุ จึงทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจ แนวปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ผู้บริหารควรมีการอบรมสัมมนา ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัสดุ กฎ ระเบียบ และข้อกำหนดของทางราชการตลอดจนแนวปฏิบัติที่ถูกต้องเพื่อสร้างความเข้าใจเป็นแนวเดียวกัน จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ ควรมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ การจัดการสัมมนาเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่พัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการประสานงาน มีความเสียสละและมีสำนึกในการดูแล รักษาทรัพย์สินของทางราชการร่วมกัน มีความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือล้าสมัยให้หน่วยงานอื่นที่ยื่นความประสงค์ขอใช้ และมีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น เพราะว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการดูแล รักษาและซ่อมบำรุง จากสภาพของพัสดุที่ถูกใช้งานแล้วอาจจะมีสภาพที่เก่าเกินไป การซ่อมบำรุงอาจจะไม่คุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนไป

1.3.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู – อาจารย์ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า จากสภาพความแตกต่างของขนาดโรงเรียนและปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวปฏิบัติ ทำให้การปฏิบัติงานมีอุปสรรค มีความล่าช้า เกิดข้อบกพร่อง ไม่สามารถปฏิบัติได้ครบทุกขั้น ทำให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานลดลง แต่ทั้งนี้ แม้จะมีความยุ่งยากในการปฏิบัติ หรือมีข้อจำกัดใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานยังคงต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบพัสดุเพื่อให้มีความถูกต้อง และเป็นผลดีต่อผู้ปฏิบัติเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกชัย บุตรแสนคม

(2539 : 124) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการพัสดุของผู้ปฏิบัติงานพัสดุโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร พบว่า การปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น คือ ควรมีการอบรม สัมมนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายที่ถูกต้องแก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากร จะทำให้มีการประสานความร่วมมือที่ดีในการปฏิบัติงาน ควรมีการสำรวจ วัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชำรุด การจัดทำเอกสารด้านการจำหน่ายให้ถูกต้อง ความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือล้าสมัยให้หน่วยงานอื่นที่ยื่นความประสงค์ขอใช้ และมีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น อาจเป็นเพราะมีข้อยุ่งยากในการปฏิบัติและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาซ่อมแซม

เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดเล็ก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในแนวทางการปฏิบัติงาน บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบการพัสดุ เป็นครูสายผู้สอนและมีจำนวนคาบสอนมาก ทำให้ผลการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายข้อ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพมากขึ้น คือ ควรมีการจัดการฝึกอบรม สัมมนาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการพัสดุ ควรมีการสำรวจ ตรวจสอบสภาพของครุภัณฑ์และ การจัดทำเอกสารด้านการจำหน่ายให้ถูกต้อง ตลอดจนการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากร ซึ่งจะทำให้มีการประสานความร่วมมือที่ดี และเป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่องานพัสดุ และมีจิตสำนึกในการดูแล รักษาทรัพย์สินของทางราชการ ความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพหรือล้าสมัยให้หน่วยงานอื่นที่ยื่นความประสงค์ขอใช้ และมีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น เพราะจากสภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณที่จำกัด อาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณค่าใช้จ่ายมากในการดูแล รักษาสภาพครุภัณฑ์นั้นและการใช้งานอาจไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

โรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า มีแนวการปฏิบัติงานพัสดุที่ต้องยึดกฎ

ระเบียบพัสดุ แบบเดียวกันกับโรงเรียนขนาดเล็กและการที่สภาพการบริหารงานในลักษณะเดียวกัน คือ การขาดแคลนบุคลากรด้านการพัสดุโดยตรง การแต่งตั้งครูสายผู้สอนให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคทำให้การทำงานมีข้อบกพร่อง ผลการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพมากเท่าที่ควร จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเพื่อให้มีระดับการปฏิบัติที่ดีขึ้น คือ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและดูแล เพื่อให้การจำหน่ายพัสดุ ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบ เพื่อให้เกิดผลดีต่อทางราชการ ควรจะมีการจัดการฝึกอบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ให้เกิดมีเจตคติที่ดีต่องานพัสดุ และเกิดความประสานความร่วมมือในการทำงาน ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่พัสดุ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเพื่อให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงานจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรจง ลาสนนท์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานพัสดุ ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ผู้บริหารควรมีมาตรการควบคุม การจำหน่ายพัสดุให้กระชับรัดกุม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน ความคิดเห็นในระดับน้อย คือ มีการโอนครุภัณฑ์ที่เสื่อมสภาพ หรือล้าสมัยให้หน่วยอื่นที่ยื่นความประสงค์ขอใช้ และมีการแลกเปลี่ยนพัสดุกับหน่วยงานราชการอื่น อาจเป็นเพราะว่า มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณที่ต้องใช้ในการซ่อมบำรุง และสภาพของครุภัณฑ์ที่ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุ ด้านการจำหน่ายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ ระเบียบและแนวปฏิบัติด้านนี้ มีข้อยุ่งยากซับซ้อนในการปฏิบัติ และมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติมากมาย ปฏิบัติได้ไม่ครบทุกขั้นตอน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้การทำงานมีอุปสรรคและข้อบกพร่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกชัย บุตรแสนคม (2539 : 125) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานการพัสดุของผู้ปฏิบัติงานพัสดุ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในรายชื่อ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานพัสดุในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ควรจะมีการปรับปรุงเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ ควรจะมีการจัดการฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ

และแนวทางในการปฏิบัติงานพัสดุที่ถูกต้องแก่บุคลากรทั่วไป ตลอดจนการจัดการสัมมนาเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ีระหว่างบุคลากร เพื่อให้เกิดความสามัคคี และมีเจตคติที่ดีต่องานพัสดุ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือ ประสานงานที่ีระหว่างบุคลากร ผู้บริหาร ควรมีการนิเทศติดตาม กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานพัสดุแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ในการปฏิบัติงานพัสดุ แม้ว่าจะต้องดำเนินไปตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ แต่ในระเบียบ หนังสือแจ้งจากทางราชการได้กำหนด ขอบเขต อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติและสายงานการบังคับบัญชาไว้ชัดเจน แต่ในขั้นตอนการปฏิบัติ ยังมีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากระเบียบดังกล่าว ได้แก่ การประสานงานระหว่างบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมศรี ฤกษ์หิรัญโชติ (2543 : 85) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 ตามทัศนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่พัสดุ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มีปัญหาและข้อขัดข้องในการติดต่อประสานงานระหว่างผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย การขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบริหารงานพัสดุ ความล่าช้าในการจัดหาพัสดุ การขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาพัสดุ และการจัดหาพัสดุไม่ตรงกับความต้องการของบุคลากร และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนะ พรสวรรค์ (2544 : 110) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหาร มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารการดำเนินการและการอนุมัติเท่านั้น ในขณะที่เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่รับทราบการปฏิบัติ และปฏิบัติตามขั้นตอนให้ลุล่วง ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

2.2 เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

แนวทางในการปฏิบัติงานพัสดุได้ถูกกำหนดไว้ชัดเจนในระเบียบพัสดุ ฯ จึงทำให้การปฏิบัติ อยู่ในแนวเดียวกัน และผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับติดตาม ดูแลอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การปฏิบัติงานพัสดุถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องเสียหายหรือผิดกฎหมาย ซึ่งอาจนำมาซึ่งความ ผิดต่อผู้ปฏิบัติงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชีรพล เพชรศรี (2542 : 105) ที่ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานพัสดุ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า การบริหารงานพัสดุในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ผู้ บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุมีความเข้าใจและ เกร่งครัดในการดำเนินการพัสดุเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบพัสดุ ฯ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการปฏิบัติงานพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ของโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

Rajabhat Mahasarakham University

1.1 ในการบริหารงานพัสดุ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่พัสดุ และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องเป็นผู้ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานพัสดุ นอกจากจะต้องรอบรู้เรื่องกระบวนการ บริหารงานที่ดีแล้ว จะต้องรอบรู้เรื่องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัสดุ

1.2 ผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลงของการปฏิรูประบบราชการ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมิน ผล เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดำเนินไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส เรียบร้อยและรวดเร็ว

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานพัสดุอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยรวม และรายด้าน แสดงว่า ผู้ปฏิบัติงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจในระเบียบแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่พัสดุ ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการพัสดุ ไม่มีเวลา เนื่องจากเป็นครูสายผู้สอน การขาด การประสานงานที่ดีระหว่างบุคลากร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุ ระเบียบ แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ข้อกำหนด ของทางราชการเกี่ยวกับการพัสดุ ให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.3.1 ด้านการจัดหา บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ทำให้มีข้อขัดข้อง ขาดการประสานงานที่ีระหว่างเจ้าหน้าที่และบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ทำให้มีความล่าช้าในการจัดหาพัสดุ ดังนั้น ควรมีการจัดการฝึกอบรมสัมมนา เพื่อให้ความรู้และสร้างสัมพันธภาพที่ีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน

1.3.2 ด้านการควบคุม ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามดูแล และประเมินการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำเอกสารด้านการควบคุม การจัดทำเอกสารทะเบียนพัสดุ เอกสารคู่มือวิธีการบำรุงรักษาวัสดุ ครุภัณฑ์ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแล ซ่อมบำรุงวัสดุ ครุภัณฑ์เบื้องต้น เพื่อความประหยัดงบประมาณในการซ่อมแซม มีแนวทางปฏิบัติในการขอซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ครุภัณฑ์ที่ได้มามีสภาพที่ดี พร้อมใช้งานได้

1.3.3 ด้านการจำหน่ายพัสดุ ควรมีการประสานงานที่ดี ระหว่างผู้ใช้พัสดุกับ เจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อให้มีความสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงานด้านการพัสดุและในการตรวจสอบพัสดุที่หมดความจำเป็น ชำรุด ล้าสมัย หรือสูญหาย การดำเนินการที่ถูกต้อง รัดกุมและโปร่งใสจะทำให้การดำเนินการด้านการจำหน่ายเป็นไปด้วดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานพัสดุเป็นงานที่มีความสำคัญต่อองค์กร และในงานวิจัยในครั้งนี้พบว่า ระดับการปฏิบัติงานพัสดุน้อยระดับปานกลางทั้งโดยรวมและรายด้าน ดังนั้น ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานพัสดุเฉพาะเจาะจงในด้านใดด้านหนึ่งเพื่อให้เกิดผลดีในเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปัญหาการปฏิบัติงานพัสดุ เพื่อหาสาเหตุซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานและแนวทางในการพัฒนาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 เนื่องจากการบริหารงานพัสดุ ยังไม่มีคุณภาพในเกณฑ์มาตรฐาน ควรมีการวิจัยเรื่อง การบริหารงานพัสดุที่เื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามยุคปฏิรูปการศึกษา